

“มาเล่นกันเถอะ”

รศพร ปัทมเจริญ¹

เมื่อไม่กี่วันมานี้ ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปชมภาพยนตร์เรื่อง “แฟนฉัน” ที่โรงหนังพาราไดร์ แห่งความบันเทิงแห่งเดียวของชาวปัตตานี โรงหนังแห่งนี้นับได้ว่าเป็นโรงหนังที่เก่าแก่ ชวนให้ข้าพเจ้านึกถึงบรรยากาศโรงหนังที่ข้าพเจ้าเคยไปชมตอนเด็กๆ โรงหนังพาราไดร์เพิ่งจะติดเครื่องปรับอากาศเมื่อประมาณปีที่แล้ว พื้นโรงหนังเป็นปูนซีเมนต์ไม่มีพรมปู ฝ้าเพดานก็หลุดเป็นรูโหว่เล็กบ้างใหญ่บ้าง นอกจากนี้คุณสมบัติอีกอย่างหนึ่งที่ไม่เหมือนใครก็คือ ในขณะที่ท่านกำลังนั่งชมภาพยนตร์ ท่านสามารถจะทราบได้ว่า ขณะนี้ฝนกำลังตกอยู่หรือไม่ เพราะถ้าฝนตกก็จะได้ยินเสียงสายฝน ประกอบการชมภาพยนตร์ด้วย ราคาตั๋วก็ 50 บาท เท่านั้น ถึงแม้สภาพโรงหนังจะไม่เลิศหรูอลังการ แต่บรรยากาศของโรงหนังแห่งนี้ก็ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอบอุ่นและเหมือนได้บรรยากาศที่คุ้นเคยเพราะได้พบกับนักศึกษามากมายที่เข้าชมภาพยนตร์ “แฟนฉัน” มีการทักทายกันระหว่างอาจารย์กับลูกศิษย์ ซึ่งบรรยากาศเช่นนี้อาจจะเกิดขึ้นได้ยากสำหรับที่อื่น

กลับมาพูดถึงหนัง “แฟนฉัน” เป็นเรื่องราวของความรักความผูกพันระหว่างเพื่อนเมื่อครั้งเป็นเด็กในวัยเรียนชั้นประถมของโรงเรียนประจำจังหวัดภาคต่างๆ ในหนังชวนให้ความทรงจำในวัยเยาว์ของ

ข้าพเจ้ากับเพื่อนๆ กลับมาชัดเจนอีกครั้ง นึกถึงการเล่นกับเพื่อนของตัวเองที่เหมือนกับในหนังการเล่นของเด็กจะเกิดขึ้นทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านที่โรงเรียนก็จะเล่นกับเพื่อนร่วมห้องเดียวกันบ้างเพื่อนต่างห้องบ้าง ส่วนที่บ้านก็จะเล่นกับเด็กอายุไล่เลี่ยกัน ส่วนใหญ่เด็กผู้หญิงจะชอบเล่นกระโดดยางสมัยนั้นข้าพเจ้าก็มักจะพกยางที่ร้อยเป็นเส้นยาวใส่กระเป๋ากระโปรงไปโรงเรียนด้วยเสมอ ส่วนเด็กผู้ชายก็มักจะชอบเล่นเตะฟุตบอล เล่นคิดลูกหิน ลูกหินนั้นก็ทำจากดินเหนียวนำมาปั้นเป็นลูกกลมๆ ตากให้แห้งใช้เล่นแข่งกันตีให้ลงหลุม เด็กผู้ชายจึงมักมีลูกหินพกอยู่ในกระเป๋ากางเกง

การเล่นต่างๆ ของเด็กถือว่าเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์ กล่าวคือการเล่นทำให้เด็กได้เรียนรู้ที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น รู้จักการปฏิบัติตามกติกาของกลุ่ม และเรียนรู้ที่จะทำให้อื่นยอมรับ การเล่นบางอย่าง เช่น การเล่นบทบาทสมมติเป็นพ่อแม่ลูก เป็นการเรียนรู้บทบาทที่จะปฏิบัติเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ และถ้าสังเกตเราจะเห็นว่าเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงมักจะแยกกลุ่มกันเล่น Margaret Mead นักมานุษยวิทยาชาวอเมริกัน ศึกษาชาวซามัว (Samoa) ซึ่งอาศัยในเกาะซามัว เป็นหมู่เกาะทะเลใต้ใน

¹ อาจารย์ ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาสมุทรแปซิฟิก Mead พูดถึงการเล่นของเด็ก ชามัวว่า เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงจะแยกกลุ่มกันเล่น เด็กผู้หญิงจะหลีกเลี่ยงเด็กผู้ชาย แต่เมื่อเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงจะเริ่มจับกลุ่มเล่นด้วยกันชักชวนกันไปว่ายน้ำ ตกปลา มีการจับกลุ่มเล่นด้วยกัน และหนุ่มสาววัยรุ่นสามารถจะมีความสัมพันธ์กันได้ โดยตามวัฒนธรรมของชาวชามัว ถือว่าความสัมพันธ์ระหว่างหนุ่มสาวที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติเป็นไปตามธรรมชาติ การละเล่นของเด็กในยุคก่อนและในสังคมที่ไม่ซับซ้อนจึงเป็นการรวมกลุ่มเสมอ แม้ว่าจะแบ่งกลุ่มทางเพศในบางช่วงก็ตามและกล่าวได้ว่าการเล่นดังกล่าวมานี้มีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับการพัฒนาทางบุคลิกภาพ อารมณ์ และสังคม

ถ้าพูดถึงการเล่นของเด็กในยุคปัจจุบันก็จะเห็นว่ามีการของเทคโนโลยีมาสัมพันธ์เพิ่มเติม กล่าวคือ เมื่อเทคโนโลยีพัฒนาก้าวหน้ามากขึ้น ก็ส่งผลต่อลักษณะรูปแบบการเล่นของเด็ก เมื่อ 20 กว่าปีที่แล้ว ข้าพเจ้าจำได้ว่าสมัยนั้นเกมกด เครื่องเล่น เกมขนาดเล็กมีจอ LCD มีปุ่มกดบังคับ เป็นของเล่น

ยอดนิยมของเด็ก ต่อมาก็มีเครื่องเล่นเกมที่ใช้ต่อกับโทรทัศน์ มีเกมเล่นในคอมพิวเตอร์ เดี่ยวนี้มีเกมที่เล่นกันทางอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีเหล่านี้ทำให้พฤติกรรมการเล่นของเด็กบางกลุ่มเปลี่ยนแปลงไป เด็กเริ่มเล่นคนเดียวมากขึ้น เพราะไม่จำเป็นต้องมีเพื่อนเล่นก็ได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ ทำให้เด็กมีความเป็นปัจเจกบุคคลมากขึ้น ขาดทักษะในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

ตามทัศนะของข้าพเจ้าการเล่นของเด็กที่มีลักษณะการเล่นกันเป็นกลุ่มเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก ปัจจุบันสังคมมีการแข่งขันกันสูง พ่อแม่มักส่งลูกไปเรียนพิเศษหลังเลิกเรียนที่โรงเรียนและเสาร์อาทิตย์ สิ่งเหล่านี้ทำให้เด็กมีความสามารถทางวิชาการ อย่างไรก็ตามการให้เวลาเด็กได้เล่นกับเพื่อนก็ย่อมมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กไม่แพ้กัน และถึงแม้จะมีความเก่งทางวิชาการ แต่ขาดทักษะทางสังคมก็ไม่สามารถจะประสบความสำเร็จในชีวิตได้

